

Elin Krona
elin.krona@energiforetagen.se

Remissvar: betänkandet Ett förändrat regelverk för framtidens el- och gasnät (SOU 2023:64)

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen välkomnar att en översyn av regleringen för framtidens el- och gasnät har gjorts för att försöka finna lösningar framåt som kommer att vara hållbara och stabila för samtliga aktörer. Många av de förändringar som föreslås är nödvändiga och påkallade av EU-rätten och EU-domstolens dom i mål C-718/18 "Tysklandsdomen". Vidare kommer utredningens förslag att underlätta både för domstolsprocessernas kvalitet och tidsperspektiv samt kundernas möjlighet till insyn, vilket vi är positiva till. Några av de förändringar som föreslås är dock obehövliga och till och med tveksamma att genomföra ur ett rättsligt perspektiv.

Bestämmelsen i 5 kap 1 § ellagen är lagens portalparagraf och strider inte mot kravet på Energimarknadsinspektionens (Ei) oberoende och ska därför vara kvar. Att 5 kap 1 § ellagen är förenlig med EU-rätten är prövat av Kammarrätten i Jönköping i dom den 16 juni 2022. Vidare har rätten till rimlig avkastning prövats i EU-domstolen i ett ärende rörande flaskhalsintäkter¹. Till och med gällande dessa intäkter har elnätsföretagen rätt till en rimlig avkastning enligt EU-domstolen.

Att föreslå ett omedelbart upphävande av lagen (2021:311) om särskilt investeringsutrymme (LOSI) är en alltför långtgående tolkning av domen. Fastställande av de omständigheter som är nödvändiga för att fastställa tariffer, eller metoder för deras beräkning är, enligt EU-rätten, inom de nationella tillsynsmyndigheternas exklusiva kompetens. Vi anser inte att LOSI står i strid med EU-rätten och Tysklandsdomen eftersom den inte har att göra med att fastställa metoder för att beräkna överförings- och distributionstariffer. Den reglerar endast elnätsföretagens rätt att utnyttja outnyttjade underskott från tidigare tillsynsperioder och vad elnätsföretagen får använda underskotten till.

Även om regeringen inte skulle dela Energiföretagens uppfattning att LOSI inte strider mot Tysklandsdomen, måste andra EU-rättsliga principer iakttas, såsom

---

¹ EU-domstolens dom i mål C-454/18 (Baltic Cable)

principen om berättigade förväntningar och egendomsskyddet. Dessa principer leder till att LOSI ändå inte kan upphävas.

Genom att behålla lagen möjliggörs elektrifieringen av samhället i den takt som alla på marknaden förväntar sig ska ske. Att rycka undan möjligheten för elnätsföretagen att i en snabbare takt kunna bygga ut elnäten just nu skulle vara synnerligen olyckligt, inte bara för branschen, utan för hela samhället.

När det gäller rätten till överrullning av underintäkter är det för en mer stabil prissättning angeläget att möjligheter ges att flytta med underintäkter två perioder framåt utan särskilt beslut från nätmyndigheten.

Energiföretagen ställer sig frågande till varför de föreslagna förändringarna måste ske med sådan skyndsamhet. Inte ens det land som är direkt föremål för domen, d.v.s. Tyskland, planerar att genomföra sina förändringar så fort som utredningen föreslår. Utredningens förslag om att förändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2025 anser vi är för tidigt. Den 1 januari 2027 är en mer lämplig tidpunkt.

Mot bakgrund av Ei:s utökade befogenheter och självständighet bör det övervägas att se över myndighetens organisation, t.ex. genom att införa en styrelse samt genom att skilja den tillämpande avdelningen och den lagstiftande avdelningen från varandra.

Energiföretagen ställer sig i allt väsentligt bakom de synpunkter som förts fram i experternas särskilda yttrande (se utredningen s. 375 ff) och kommer därför nedan i vissa delar att hänvisa dit.

Generella synpunkter

Utredningens angreppssätt

Politikerna behöver kunna verka för att vi ska nå klimatmålen och för detta krävs politiska styrmedel, vilket dagens regelverk tillåter. Utredningens utgångspunkt att förändra regelverket kraftigt för säkerhets skull riskerar ge negativa konsekvenser. EU:s regelverk och konsekvenserna av Tysklandsdomen skulle uppfyllas genom att behålla till exempel 5 kap. 1 § ellagen och LOSI samt endast ta bort det i ellagen som verkligen inskränker på de områden där myndigheten ska vara oberoende. På så sätt skulle viss praxis och politiska styrmedel finnas kvar. Utredningen visar själv i sin konsekvensanalys att det den föreslår riskerar omfattande minskningar av investeringar i elnäten, vilket äventyrar energiomställningen som behövs för att uppnå klimatmålen.

Utredningen har valt att föreslå omfattande ändringar av lagstiftningen i syfte att vara helt säker på att svensk lagstiftning står i överensstämmelse med EU-rätten och kravet på regulatorns oberoende i el- och gasmarknadsdirektivet. Ett av de viktigaste skälen till att göra så omfattande ändringar är att den svenska regleringen inte ska behöva ändras vid framtida förändringar av EU-rätten. Denna utgångspunkt är anmärkningsvärd då Sverige redan har harmoniserat sin lagstiftning efter EU:s elmarknadsdirektiv och elmarknadsförordning efter att Sverige 2009 blev fällda av EU-domstolen. Förändringarna av ellagen föregicks av

en statlig offentlig utredning även då, som såg till att svensk lagstiftning harmoniserades med de europeiska bestämmelserna. EU-kommissionen hade inga invändningar mot den svenska implementeringen. Även kammarrätten konstaterade i sina domar den 16 juni 2022² att i vart fall bestämmelsen i 5 kap 1 § ellagen, inte inskränkte regulatorns oberoende.

Vid införandet av den befintliga elnätsregleringen i ellagen 2010 angavs att regleringen kunde utformas mer precist genom rättslig prövning. Genom domstolsprocesser har praxis utformats vilket är nödvändigt för att regleringen ska kunna tillämpas. Till skillnad mot utredningen anser vi att Sverige bör eftersträva att behålla så mycket av befintlig reglering som är möjligt och endast lyfta ut de regler som strider mot EU-rätten och myndighetens oberoende i dagsläget. I utredningen anges att det synsättet är förenat med mycket stora risker, medan vi anser att riskerna är större med det angreppssätt som utredningen nu valt.

Om regeringen överväger att genomföra utredningens förslag att ersätta 5 kap. 1 § ellagen och ta bort LOSI krävs en djupare konsekvensanalys av situationen, förslagsvis vidare utredning i form av en departementsskrivelse, ds.

För snäv tidsram med ikraftträdande den 1 januari 2025

Utredningens förslag att förändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2025 anser vi är för tidigt och medför stora risker och osäkerheter. Inte ens det land som är direkt föremål för domen, d.v.s. Tyskland, genomför sina förändringar så fort som utredningen föreslår. Av utredningens internationella utblick framgår nämligen att Tysklands förändrade lagstiftning gällande elnätregleringen föreslås träda i kraft senast vid utgången av år 2028. Ett motiv härtill som framförts av den tyska nätmyndigheten, Bundesnetzagentur, är att EU-regelverket förutsätter en stabil och förutsebar reglering. Att låta nationella regler upphöra utan någon ersättande reglering skulle skapa stor osäkerhet på marknaden, motverka investeringar och stå i strid med regleringens syfte.

Det finns ingen anledning att Sverige ska forcera fram en förändrad lagstiftning med anledning av Tysklandsdomen. En bättre, och mindre riskfylld ordning för nödvändiga investeringar, är att genomföra lagstiftningsåtgärder vart efter eventuella EU-regleringar växer fram.

Att ha ett ikraftträdande redan den 1 januari 2025 ger heller inte Ei rätt förutsättningar för att ta fram nya interna processer och väl genomarbetade föreskrifter inom de områden som utredningen föreslår.

Utredningen föreslår att Ei får en föreskriftsrätt som vida överstiger normal föreskriftsrätt för myndigheter och som dessutom tillämpas direkt mot en krets av enskilda. Detta kräver andra resurser än vanligt hos myndigheten. I ljuset av detta kan det därför även vara lämpligt att lagstiftaren inväntar den nu pågående

---

² Kammarrätten i Jönköping, domar den 16 juni 2022 i mål nr 1103-1222-21

utredningen där myndigheters uppgifter och ansvar inom energiområdet ses över (den sk. Padronutredningen, dnr KN2023/03329).

Det blir inte bara tidsmässigt pressat för Ei om förändringarna ska genomföras så snabbt utan branschen hinner inte heller ställa om arbetssätt och framtidsprognoser med den precision som krävs om allt ska vara klart inom kortare tid än ett år.

Vi anser mot ovan nämnda bakgrund att en mer lämplig ikraftträdandetidpunkt för ändringarna i ellagen är den 1 januari 2027.

De materiella reglerna för intäktsregleringen bör i huvudsak inte ges i föreskrifter

Till att börja med anser vi att utredningen på några ställen gått väl långt när man valt att ta bort vissa regler ur ellagen, bl.a. portalparagrafen 5 kap 1 § ellagen och de regler som handlar om LOSI (mer om detta nedan). Vi anser att utgångspunkten bör vara att eftersträva att behålla så mycket utav befintlig reglering som är möjligt och endast lyfta ut de regler som strider mot EU-rätten och myndighetens oberoende i dagsläget. Med ett sådant synsätt kan delar av den rättspraxis som byggts upp på området även i fortsättningen tillämpas vilket ger ökad förutsägbarhet för alla.

Många av de regler som utredningen föreslår ska tas bort ur ellagen är sådana som medför alltför detaljerade anvisningar till nätmyndigheten. När reglerna plockas bort kan tomrummet kanske fyllas ut med välvilliga tolkningar av EU-rätten men allt som oftast krävs att detaljerna sätts av nätmyndigheten själv.

Utredningens förslag är att ge Ei omfattande befogenheter att meddela föreskrifter kring de borttagna detaljerna. Precis som utredningen konstaterar kan det bli en intressekonflikt om myndigheten själv meddelar föreskrifter som man sedan tillämpar om dessa är av betungande karaktär och handlar om enskildas ekonomiska intressen. Vi anser därför inte att alla bemyndiganden som utredningen föreslår till Ei är lämpliga. Det föreslagna bemyndigandet i 5 kap. 39 § p. 1 och 2 ellagen³ bör inte ges till nätmyndigheten eftersom de på ett påtagligt sätt rör enskildas ekonomiska intressen och är av betungande karaktär.

Dessa ställningstaganden bör istället hamna i myndighetens beslut om intäktsram som är direkt överklagbara. Med det synsättet minimeras även laglighetsprövningsprocesser i domstolarna. Dessutom mister systemet med preliminära metoder sin relevans om för mycket regleras i forskrifterna.

Någonting som lämpar sig bättre att reglera i föreskrifter är tariffer, detta eftersom de inte föregås av några beslut. För både nätföretag och kunder är det därför angeläget att reglera i författning vad som ska gälla för tarifferna.

---

³ Detsamma gäller även 6 kap. 36 § p. 4 och 5 naturgaslagen

Ei:s organisation

I utredningens särskilda yttrande nämns⁴ att det borde övervägas om Ei ska ha en styrelse eller fullmäktige som beslutande organ och att liknande ordning finns i Riksbankens organisation. Detta tycker även vi skulle vara en bra ordning för insyn i regulatorns beslutsfattande när uppdraget och befogenheterna växer. Det bör även övervägas om nätmyndighetens organisation behöver förändras till att ha en särskild föreskriftsavdelning skild från den tillämpande avdelningen. Detta eftersom myndigheten får en utvidgad föreskriftsrätt om enskildas ekonomiska förhållanden, något som enligt svensk grundlag ska regleras i lag och inte i föreskrifter (8 kap 2 § RF).

Energiföretagen har erfarit att även Tyskland överväger att införa någon bestämmelse av det slaget.

Konsekvenserna

Konsekvenserna av utredningens förslag uppstår, precis som utredningen anger, i praktiken först när Ei tillämpar det nya regelverket och när alla nya föreskrifter är på plats. Det är av den anledningen svårt att överblicka samtliga konsekvenser nu eftersom de är okända i flera avseenden. Däremot är det för Energiföretagen tydligt att konsekvensutredningen underskattar konsekvenserna för elnätföretagen.

Utredningens förslag skulle medföra väsentligt ökad osäkerhet och sämre ekonomiska förutsättningar för elnätföretagen med risk för uteblivna eller försenade investeringar i nätet som följd. I utredningen är man sparsmakad med kommentarer kring att förutsägbarheten och planerbarheten för nätföretag och investerare kommer att minska i samband med att såväl lagstiftning som etablerad praxis tas bort och istället ersätts med en mer osäker framtida reglering. Om utredningen hade antagit ett annat angreppssätt och haft som utgångspunkt att behålla så mycket som möjligt av befintlig lagstiftning hade förutsägbarheten ökat markant vilket hade gynnat energiomställningen och näringslivets förutsättningar i Sverige.

Konsekvensanalysen visar att minst 16 miljarder kronor för investeringar i elnäten kan utebli om LOSI tas bort i förtid. Det är extra olyckligt mot bakgrund av stundande elektrifiering och klimatomställning som innebär att stora summor måste investeras i de svenska elnäten de kommande åren. Ständigt skiftande regler gör att många investerare tvekar och utredningens förslag ökar osäkerheten ännu mer vilket minskar förutsättningarna att möta framtidens utmaningar. Det finns även en risk att förslaget att upphäva LOSI medför ett ojämnare avgiftsuttag vilket även utredningen nämner.

Det råder inte några tvivel om att investeringsbehovet i vår bransch är större än någonsin just nu. Investerare behöver förutsägbara regler så att de vågar satsa på energibranschen. Utan dem riskerar elektrifieringen att gå långsammare och förutom lägre kundnöjdhet finns även en risk att kundernas kostnader kommer

---

⁴ s. 387

att öka mer, och framförallt mer volatilt, än om delar av regelverket som föreslås ska tas bort behålls.

Specifika synpunkter

5 kap 1 § ellagen

Utredningen föreslår att bestämmelsen som reglerar att intäktsramen ska täcka kostnader för driften, avskrivningar och ge avkastning på kapitalbasen ska tas bort. Detta då utredningen anser att bestämmelsen är för styrande när det gäller vad som ska ligga till grund för nätmyndighetens beslut om intäktsram. Istället föreslår utredningen att det införs en ny bestämmelse där det anges att intäktsramen inte ska vara större än vad elnätföretaget behöver för driften av nätverksamheten och för att göra nödvändiga investeringar för att säkerställa nätets funktion.

Vi anser att den föreslagna ordningen är olycklig och att 5 kap 1 § ellagen ska lämnas orörd. Det finns ingenting som tyder på att denna paragraf införlivar EU-rätten på ett felaktigt sätt. Tvärt om har Kammarrätten i Jönköping i dom den 16 juni 2022 konstaterat att den inte inskränkte regulatorns oberoende. Även i en EU-dom avseende Baltic Cable befastes att det var förenligt med EU-rätten att ha rätt till rimlig avkastning till och med på flaskhalsintäkter⁵.

5 kap. 9 § ellagen

Vi anser att utredningen gått för långt när de föreslår att ta bort 5 kap. 9 § ellagen. Det är bra och förutsägbart för kunderna att det står tydligt och klart redan i ellagen att kvaliteten ska beaktas vid bestämmandet av en intäktsram. Bedömningen huruvida kvaliteten ska beaktas eller inte bör inte endast åligga nätmyndigheten själv att avgöra. Sverige har mycket hög leverans kvalitet och det är ett viktigt politiskt signalvärde om det även kan få genomsyra reglerna för bestämmande av intäktsramarna redan i ellagen. Det är också enligt vår mening en sådan riktlinje som är tillåten att reglera i lag utan att kollidera med regulatorns oberoende.

Vi är också av uppfattningen att borttagandet av "skäliga villkor" i föreslagna 4 kap. 1 och 16 §§ ellagen är omotiverat och bör vara kvar.

Lagen om särskilt investeringsutrymme

I utredningen föreslår man att LOSI (och tillhörande regler i ellagen och förordning) ska upphävas så fort det är möjligt. Detta anser vi inte är en framkomlig väg rent rättsligt.

LOSI handlar egentligen om överrullning av intäktsram som inte nyttjas, mellan tillsynsperioder. Vi anser inte att LOSI står i strid med EU-rätten och Tysklandsdomen eftersom den inte har att göra med att fastställa metoder för att beräkna överförings- och distributionstariffer utan endast reglerar elnätsföretagens rätt att utnyttja dessa utnyttjade underskott från tidigare

---

⁵EU-domstolens dom i mål C-454/18 (Baltic Cable)

tillsynsperioder och vad elnätsföretagen får använda underskotten till. Detta oberoende av att det finns detaljregler i LOSI om hur investeringsbeloppet ska räknas fram.

Möjligheten till överrullning av underskott till efterföljande tillsynsperioder har en stabiliserande effekt på elnätsföretagens agerande och därmed på hela marknaden. Det är av stor vikt för elnätsföretagens förutsättningar att långsiktigt kunna planera sin verksamhet, att möjligheten att rulla över underskott till kommande tillsynsperioder finns kvar och utökas. LOSI kommer dessutom vid utgången av 2028 att upphöra att gälla vilket är ytterligare ett skäl att låta den vara kvar.

Även om regeringen inte skulle dela Energiföretagens uppfattning om att LOSI inte strider mot Tysklandsdomen måste andra EU-rättsliga principer iakttas, såsom principen om berättigade förväntningar och egendomsskyddet. Beträffande principen om skydd för berättigade förväntningar har EU-domstolen förklarat att principen omfattar *"varje enskild person hos vilken en förvaltningsmyndighet har väckt grundade förhoppningar genom att ge vederbörande tydliga försäkringar"*. EU-domstolen har också konstaterat att *"[t]ydliga, ovillkorliga och samstämmiga uppgifter från behörig och tillförlitlig källa utgör, oavsett i vilken form de har lämnats, en sådan försäkran som kan väcka grundade förhoppningar"*.⁶

Bestämmelser i en lag, såsom LOSI och 5 kap. 29 a § ellagen, är en försäkran som väcker grundade förhoppningar. Många elnätsföretag har dessutom redan fått beslut om att de har ett s.k. outnyttjat investeringsutrymme. Detta sammantaget gör att upphävande av lagen strider mot den EU-rättsliga principen om berättigade förväntningar. Även den EU-rättsliga principen om egendomsskyddet gör att ett borttagande av LOSI står i strid med EU-rätten. Skälen för detta och ytterligare detaljer kring berättigade förväntningar finns i det särskilda yttrandet, se sid. 387-390.

Frågan är självfallet inte endast aktuell för Sverige utan även på EU-nivå arbetar man intensivt med att hitta incitament för att snabba på en koldioxidfri elektrifiering. Så sent som den 28 november 2023 publicerade EU-kommissionen *"Grids, the missing link - An EU Action Plan for Grids"*⁷. I planen identifieras sju områden som centrala att arbeta med för att klara av den europeiska elektrifieringen. Ett av dessa centrala områden är *"Introducing regulatory incentives for forward- looking grid build-out"*. Under rubriken talar kommissionen om att det är viktigt att tillhandahålla lämpliga rättsliga incitament vilket börjar med att skapa ett stödjande regelverk som ger investeringssäkerhet. Även ett system som stödjer *"anticipatory investments"* anser kommissionen är ett måste att få till stånd i samtliga EU-länder då en begränsande syn på framtida investeringar, som endast baseras på nuvarande systembehov, kan öka framtida systemkostnader och därmed även kostnader för konsumenterna. Mot den

---

⁶ Dom av den 26 juli 2017, *Europa Way och Persidera*, C-560/15, EU:C:2017:593, punkt 80 och där angiven rättspraxis.

bakgrunden är det anmärkningsvärt att man nu föreslår att gå i motsatt riktning och att detta skulle vara en följd av EU-rätten.

Om regeringen skulle välja att upphäva LOSI i enlighet med utredningens förslag är det nödvändigt med en övergångsbestämmelse som innebär att LOSI och de delar av ellagen som berörs av LOSI (5 kap 29 a ellagen) fortsatt ska tillämpas såvitt avser hanteringen av tillsynsperioden 2020–2023 och konsekvenserna därav för avvikelser av intäktsram (övertullning) till perioden 2024–2027.

Samråd - Kunderna ska beredas möjlighet att lämna synpunkter på metoderna för bestämmande av intäktsramar

Utredningens förslag att inte införa klagorätt för kunderna i mål om intäktsramar har landat helt rätt. Systemet med att publicera de preliminära metoderna för intäktsregleringen innan besluten fattas är en bra ordning som ger en ökad insyn i processen för samtliga aktörer och som vittnar om att den typ av regler inte passar i föreskrifter. Sistnämnda är dock en syn som utredningen inte synes dela eftersom de föreslår en utvidgad föreskriftsrätt för Ei i dessa frågor.

Kundernas rättigheter och insyn stärks genom offentliggörande av preliminära metoder men då endast om nätmyndigheten inte har föreskriftsrätt inom detta område och har tillräcklig tid att ta om hand om eventuella inkomna synpunkter.

Förslaget till den nya paragrafen är följande. *”Nätmyndigheten ska publicera preliminära metoder för bestämmande av intäktsram. Dessa metoder ska offentliggöras innan nätföretagen ska lämna uppgifter enligt 9 §. Relevanta aktörer ska ges skälig tid att yttra sig över de preliminära metoderna.”*

Det enda som framkommer om när i tiden dessa preliminära metoder ska offentliggöras är att det ska ske innan elnätsföretagens inrapportering till Ei. I praktiken kan detta tolkas som att det går att göra dagen innan inrapporteringen. För att kunderna och andra aktörers synpunkter ska hinna analyseras av Ei och faktiskt kunna göra skillnad krävs en annan framförhållning när det gäller offentliggörandet av metoden. En lämplig tid kan till exempel vara senast nio månader innan inlämnandet av uppgifter. Detta eftersom synpunkter som kommer in behöver analyseras så att myndigheten kan beakta om dessa ska påverka själva inrapporteringen.

Avvikelser från intäktsramen

Utredningens förslag är att bestämmelserna om avvikelser, när det gäller att minska eller öka intäktsramen för en efterföljande tillsynsperiod respektive den närmast följande tillsynsperioden på grund av överskott eller underskott i förhållande till intäktsramen, förs över till den nya regleringen. I denna införs även en ny bestämmelse om att underskott på ansökan av nätföretaget kan få rullas över till den tillsynsperiod som följer på den närmast följande tillsynsperioden, för de fall nätmyndigheten finner att särskilda skäl föreligger.

Med tanke på hur verkligheten sett ut kring intäktsramarna och när i tid nätföretagen i praktiken fått en slutgiltig ram att förhålla sig till, är det lämpligt att tillåta ett underskott att få rullas över två perioder vid alla tillfällen, dvs utan

särskilda skäl. Att ha rekvisitet "särskilda skäl" utan att tydligt beskriva vari dessa skäl kan bestå i blir en otydlighet som kan riskera att elnätföretag ges onödiga incitament att justera priser innan periodens slut vilket vore olyckligt, framförallt för kunderna. Detta eftersom elnätföretaget inte kan lita på att det skälet man har kommer bedömas som ett särskilt skäl av nätmyndigheten. Genom att tillåta att ett underskott får föras vidare två perioder blir priserna mer stabila och prisjusteringar kan ske med bättre framförhållning. Detta oaktat domstolsprocesser och andra faktorer som kan fördröja eller påverka en slutlig intäktsram.

I det särskilda yttrandet framhålls på s. 378-381 fler detaljer om varför det är lämpligt att tillåta en överrullning i två tillsynsperioder. Energiföretagen anser att dessa detaljer stämmer överens med vår bild också.

Nätnyttoersättningen

Enligt utredningens förslag behöver bestämmelsen om nätnyttoersättningen tas bort. Detta eftersom den, enligt utredningens syn, inkräktar på Ei:s oberoende och exklusiva kompetens då de ser på nätnyttoersättningen som en tariffråga.

Att bedöma nätnyttoersättningen som en tariffråga anser vi varar ett felaktigt sätt att se på ersättningen. Syftet med nätnyttoersättningen har ingenting med tarifferna att göra. Nätnyttoersättningen ska kompensera producenter för den nytta som deras anläggning/produktion gör i elnätsföretagets nätområde. Hade inte anläggningen funnits i nätområdet hade elnätsföretaget haft samma kostnad men då betalat för inköp av energiförluster och även fått betala en högre avgift till det överliggande nätet. Bestämmelsen gör också att kunderna behandlas mer likvärdigt oaktat om det finns en produktionsanläggning i området eller inte. Samtidigt, och kanske även viktigast, ger nätnyttoersättningen ett incitament för att producera el där den gör mest nytta för energisystemet.

Bestämmelsen om nätnyttoersättningen påverkar inte Ei:s oberoende eller exklusiva rätt och bör vara kvar. Möjligen kan regeln behöva ses över så att denna än bättre anpassas till hela energisystemet eller till de delar där det finns kapacitetsbegränsningar.

Ekonomiska experter i rätten

Energiföretagen välkomnar förslaget att förändra rättens sammansättning till att även bestå av två ekonomiska experter i både förvaltningsrätten och kammarrätten. Målen är av komplex ekonomisk natur och att ha dessa oberoende ekonomiska experter med i rätten ökar rättens sammantagna kompetens.

Skyndsamhetskrav gällande mål om intäktsramar i domstol

Vi delar utredningens syn att vi ska bevara den ordinarie instansordningen för mål gällande intäktsramar och vi är även positiva till att ett skyndsamhetskrav ska införas i ellagen. Bra också att det inte föreslås några specifika tidsfrister då målen historiskt sett har varit olika omfångsrika och komplicerade.

Åsa Pettersson
vd, Energiföretagen Sverige